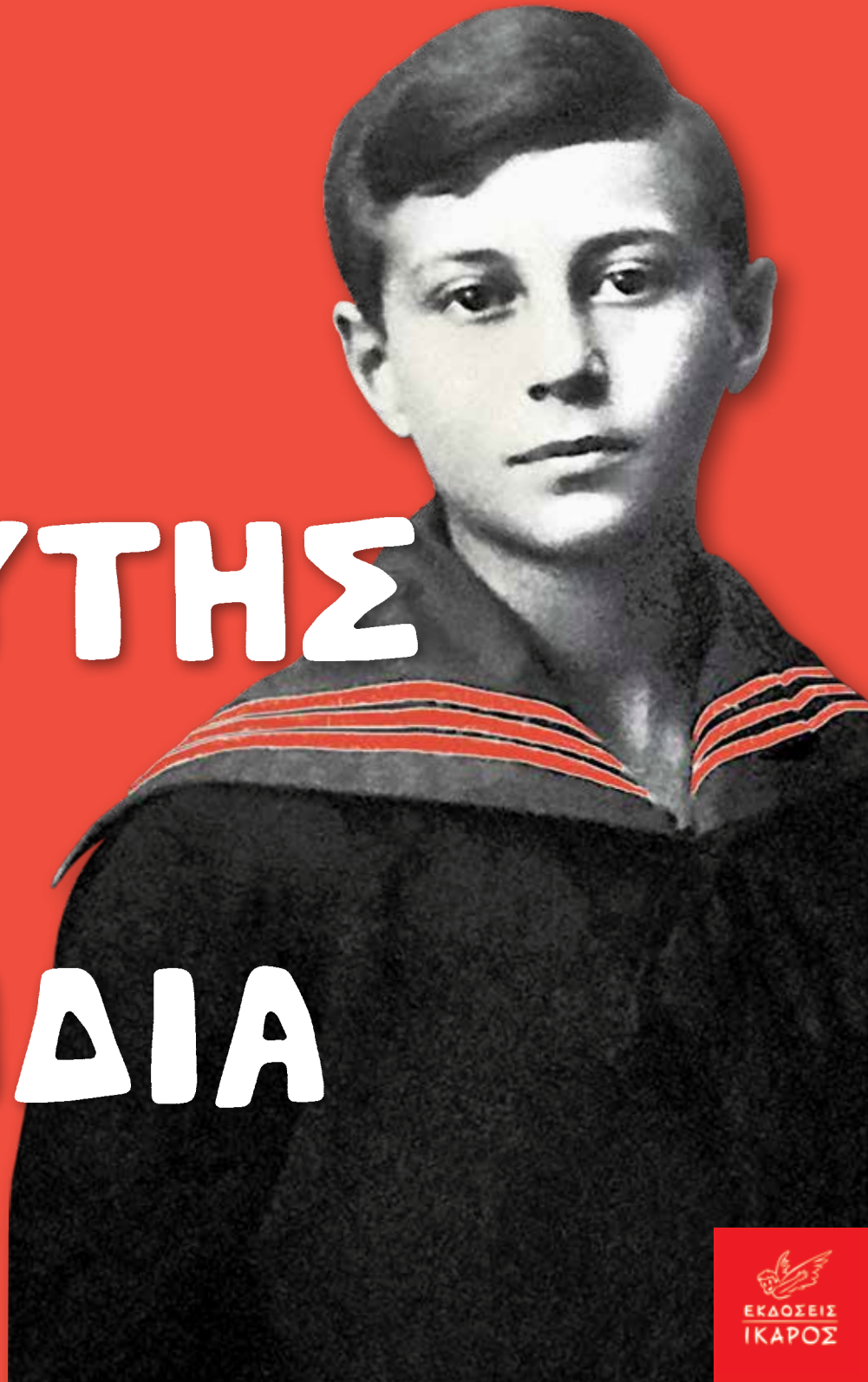


ΙΟΥΛΙΑ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΕΛΥΤΗΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ





**Ο ΕΛΥΤΗΣ
ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ**

© 2022, Ιουλίτα Ηλιοπούλου, κείμενο και σχεδιασμός έκδοσης

© 2022, Εκδόσεις Ίκαρος

Τυπογραφική επιμέλεια: Έφη Ταμπακάκη

Στοιχειοθεσία – Σελιδοποίηση: Εκδόσεις Ίκαρος / Ηλίας Μασούρης

Εκτύπωση: Γ. Κωστόπουλος γραφικές τέχνες Α.Ε.

Βιβλιοδεσία: Ηλ. Μπουντάς – Π. Βασιλειάδης Ο.Ε.

Πρώτη έκδοση Δεκέμβριος 2022

ISBN 978-960-572-536-5

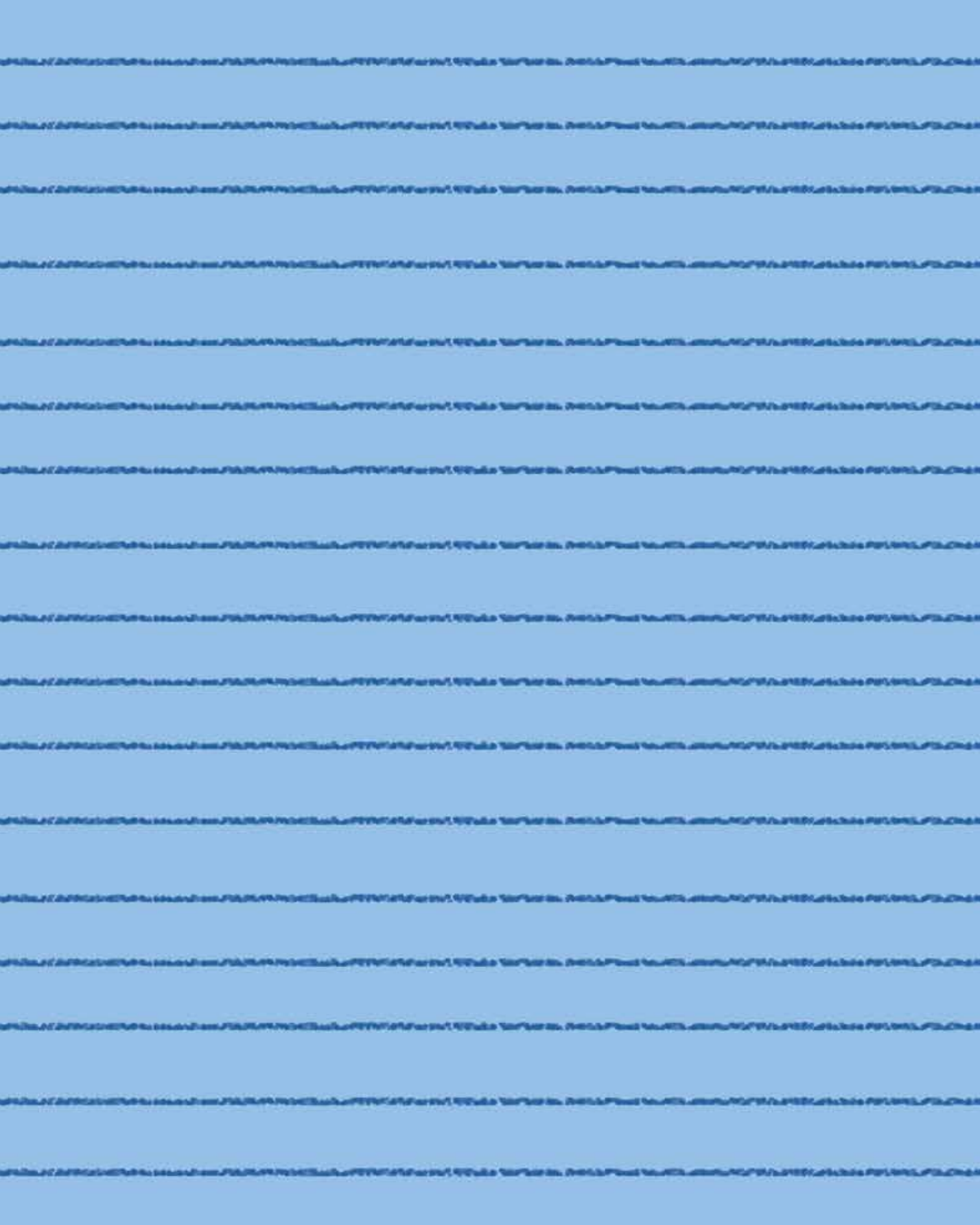
Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με το ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ • Βουλής 4, 105 62, Αθήνα • ΤΗΛ: 210 3225152 • www.ikarosbooks.gr

ΙΟΥΛΙΑ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΕΛΥΤΗΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ







Δύο
Του
Νοεμβρίου
Ξημερώματα



1. ΑΣΠΡΟΜΑΥΡΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Βάζετε σε κάδρο τις φωτογραφίες σας ή τις κοιτάτε μόνο στην οθόνη; Όταν ήμουν παιδί, στολίζαμε με πολλά καδράκια το γραφείο και ολόκληρο το δωμάτιό μας. Χρωματιστές, γυαλιστερές, μικρές εικόνες ή και μεγάλες, σαν αφίσες στον τοίχο, έλαμπαν. Πιο παλιά όμως δεν είχαν χρώμα οι φωτογραφίες. Ήταν ασπρόμαυρες, λες κι είχαν φύγει απ' την εικόνα το κίτρινο, το πράσινο, το ροζ κι έμειναν μόνο φως δυνατό και σκιές γκρίζες...

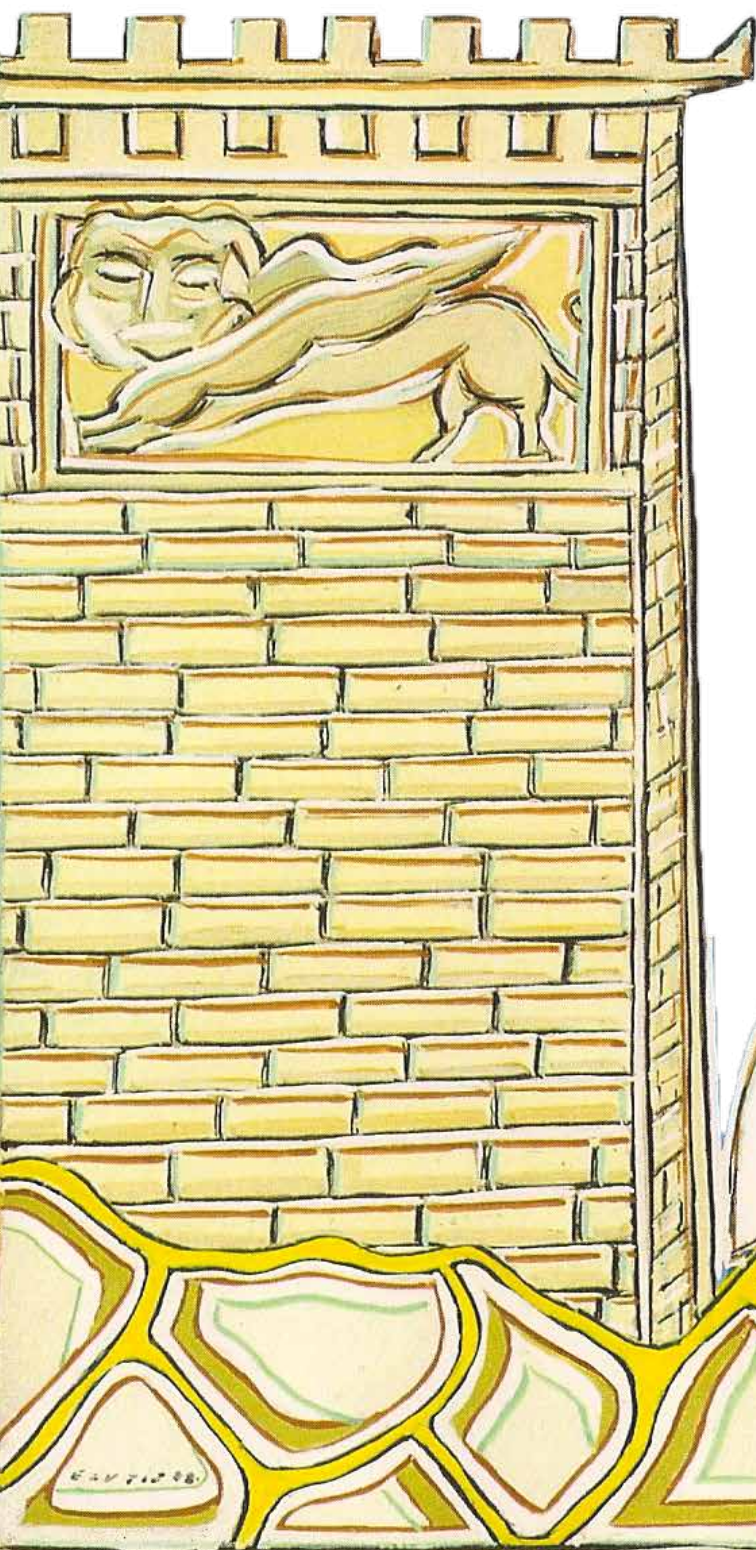
Κι όμως ήταν τόσο φωτεινά τα πρόσωπα και τα τοπία!

*Πρώτη φορά σ' ενός νησιού τα χρώματα
δύο του Νοεμβρίου ξημερώματα...*

Το τραγούδι του ποιητή, ΜΑΡΙΑ ΝΕΦΕΛΗ

Τότε λοιπόν, στις 2 Νοεμβρίου 1911, στο Ηράκλειο της Κρήτης, γεννήθηκε ο Οδυσσέας Ελύτης.

Η οικογένειά του βρέθηκε στην Κρήτη γιατί ο πατέρας του, ο Παναγιώτης, είχε φτιάξει εκεί εργοστάσιο σαπουνιών. Και μες στους αφρούς που μοσχομύριζαν είπε να μεγαλώσει κι άλλο την οικογένειά του με το έκτο του παιδί, τον Οδυσσέα.



Όλα αγόρια τα αδέλφια του Οδυσσέα, μόνο μία αδελφή· ένα κορίτσι, το πρώτο στη σειρά παιδί, που μάθαινε γαλλικά και πιάνο.

Πολύ γρήγορα η οικογένεια φεύγει από την Κρήτη κι έρχεται στην Αθήνα, στην οδό Σόλωνος 98 Α. Το κέντρο της πόλης τ' αγαπούσε πάντα ο Ελύτης, από παιδί. Γιατί του άρεσε ο Εθνικός Κήπος –τον έλεγαν τότε Βασιλικό–, γιατί μπορούσε γρήγορα να βρίσκει βιβλιοπωλεία, να διαλέγει καινούρια βιβλία, γιατί δεν ήταν και πολύ μακριά η θάλασσα.

2. Η ΜΥΡΣΙΝΗ ΕΙΝΑΙ ΦΥΤΟ ΚΑΙ ΚΟΡΙΤΣΙ

Όταν ο Οδυσσέας ήταν επτά χρονών και πήγαινε στην πρώτη δημοτικού, η αδελφή του αρρώστησε.

Την έλεγαν Μυρσίνη, σαν τη μυρτιά, τον θάμνο που συμβολίζει την αγάπη και την αθανασία. Όμως αθανασία υπάρχει; Και ναι και όχι... Φοβάμαι πως όχι, στην αληθινή ζωή τουλάχιστον. Θα λέγαμε βέβαια πως η πέτρα είναι αθάνατη. Τα βουνά, αλλά κι η θάλασσα μπορείς να πεις πως είναι. Ίσως. Οι άνθρωποι όμως; Όχι. Η αδελφή του λίγο πριν τα Χριστούγεννα πέθανε. Εκείνος, επειδή ήταν μικρός, δεν την πολυθυμόταν. Θυμόταν μόνο που από τότε το σπίτι του ήτανε πολύ θλιμμένο. Η μητέρα του, η Μαρία, φόρεσε μαύρα ρούχα. Και τα μαύρα δεν τα έβγαλε ποτέ. Μα το πιο περίεργο: δεν άφηνε κανέναν ν' ακουμπήσει το πιάνο! Σαν να ήταν η μουσική μόνο της Μυρσίνης!

Όμως τα καλοκαίρια ιδιαίτερα είχαν και τις χαρές τους. Ποια είναι η μεγαλύτερη χαρά του καλοκαιριού; Η θάλασσα! Ναι, η θάλασσα!

Η οικογένεια Αλεπουδέλη λοιπόν –αυτό ήταν το πραγματικό όνομα του Οδυσσέα, για το Ελύτης θα σας πω μετά– πήγαινε στις Σπέτσες. Ένα νησί όχι και πολύ μακριά από την Αθήνα, που τότε ήταν πολύ ήσυχο. Είχε όμορφα σπίτια, που τα 'χαν χτίσει οι караβοκύρηδες, και θάλασσα με βότσαλα και πολύχρωμους αχινούς!



Εκεί, κάθε φορά, νοίκιαζαν ένα σπίτι, κι αφού μετέφεραν ένα σωρό πράγματα απ' την Αθήνα, παρέμεναν στο νησί για όλους τους μήνες του καλοκαιριού. Λίγο βέβαια έμεναν στο σπίτι. Τον περισσότερο καιρό τον περνούσαν μέσα σ' αυτές τις γερά φτιαγμένες ξύλινες βάρκες. Έμπαιναν στη βάρκα πρωί πρωί και πήγαιναν στις αντικρινές παραλίες της Πελοποννήσου, με την παχιά άμμο και τα πεύκα. Όταν φυσούσε αέρας, γέμιζε όλο κόκκους χρυσούς τα μαλλιά, τα δωμάτια, τα όνειρα, τις λέξεις... Κι έτσι σιγά σιγά ο Οδυσσέας μεγάλωνε.



Παιδικό

Α, Ζωή
Παιδιού που γίνεται άντρας
Πάντα κοντά στη θάλασσα όταν ο ήλιος
Τον μαθαίνει ν' ανασαίνει κατά κει που σβήνεται
Η σκιά ενός γλάρου.

Επέτειος, ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ



Η μητέρα του, Μαρία, με την αδελφή του Μυρσίνη, 1912